Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

26. jaanuar 2017 *

Apellatsioonkaebus — Konkurents — Keelatud kokkulepped — Vannitoaseadmete ja -sisustuse Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Madalmaade ja Austria turg — Müügihindade kooskõlastamine ja tundliku äriteabe vahetamine — Põhjendamiskohustus

Kohtuasjas C-613/13 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 26. novembril 2013 esitatud apellatsioonkaebus,

Euroopa Komisjon, esindajad: F. Castillo de la Torre, F. Ronkes Agerbeek ja J. Norris-Usher, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

apellant,

teised menetlusosalised:

Keramag Keramische Werke GmbH, varem Keramag Keramische Werke AG, asukoht Ratingen (Saksamaa),

Koralle Sanitärprodukte GmbH, asukoht Vlotho (Saksamaa),

Koninklijke Sphinx BV, asukoht Maastricht (Madalmaad),

Allia SAS, asukoht Avon (Prantsusmaa),

Produits Céramiques de Touraine SA, asukoht Selles-sur-Cher (Prantsusmaa),

Pozzi Ginori SpA, asukoht Milano (Itaalia),

Sanitec Europe Oy, asukoht Helsinki (Soome),

esindajad: *barrister* J. Killick, *advokat* P. Lindfelt, *Rechtsanwalt* K. Struckmann,

hagejad esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: A. Tizzano, Euroopa Kohtu asepresident esimese koja presidendi ülesannetes, kohtunikud M. Berger, E. Levits, S. Rodin (ettekandja) ja F. Biltgen,

kohtujurist: M. Wathelet,

* * Kohtumenetluse keel: inglise.

kohtusekretär: ametnik K. Malacek,

arvestades kirjalikus menetluses ja 10. septembri 2015. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 26. novembri 2015. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Euroopa Komisjon palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 16. septembri 2013. aasta otsus Keramag Keramische Werke jt *vs*. komisjon (T-379/10 ja T-381/10, ei avaldata, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2013:457) osas, milles Üldkohus tühistas osaliselt komisjoni 23. juuni 2010. aasta otsuse C (2010) 4185 (lõplik) ELTL artiklis 101 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (Juhtum COMP/39092 – Vannitoaseadmed ja -sisustus) (edaspidi „vaidlusalune otsus“).

2 Vastuapellatsioonkaebuses paluvad Keramag Keramische Werke GmbH (varem Keramag Keramische Werke AG), Koralle Sanitärprodukte GmbH, Koninklijke Sphinx BV, Allia SAS, Produits Céramiques de Touraine SA, Pozzi Ginori SpA ja Sanitec Europe Oy (edaspidi koos „esimese kohtuastme hagejad“) vaidlustatud kohtuotsuse tühistada osas, milles Üldkohus jättis rahuldamata nende nõude tühistada vaidlusalune otsus seoses nende osalemisega konkurentsieeskirjade rikkumises vannitoaseadmete ja -sisustuse Itaalia turul.

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

3 Vaidluse taust on välja toodud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–26 ja selle võib kokku võtta alljärgnevalt.

4 Vaidlusaluses otsuses tuvastas komisjon ELTL artikli 101 lõike 1 ja 2. mai 1992. aasta Euroopa Majanduspiirkonna lepingu (EÜT 1994, L 1, lk 3; ELT eriväljaanne 11/52, lk 3) artikli 53 rikkumise vannitoaseadmete ja -sisustuse sektoris. See rikkumine, milles väidetavalt osales 17 ettevõtjat, pandi toime eri perioodidel ajavahemikus 16. oktoobrist 1992 kuni 9. novembrini 2004 ning see toimus konkurentsivastaste kokkulepete või kooskõlastatud tegevuse vormis Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Madalmaade ja Austria territooriumil.

5 Masco Corp. ja tema tütarettevõtjad, sealhulgas Hansgrohe AG, kes toodab kraane ja toruliitmikke, ja Hüppe GmbH, kes toodab dušikabiine, teavitasid 15. juulil 2004 komisjoni keelatud kokkuleppest vannitoaseadmete ja -sisustuse sektoris ja taotlesid kaitset trahvide eest komisjoni teatise kohaselt, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (EÜT 2002, C 45, lk 3; ELT eriväljaanne 08/02, lk 155; edaspidi „2002. aasta koostööteatis“), või kui seda ei võimaldata, siis neile määratavate trahvisummade vähendamist. 2. märtsil 2005 võttis komisjon vastu Masco Corp-i suhtes tingimusliku otsuse trahvi eest kaitse andmise kohta.

6 Komisjon viis 9. ja 10. novembril 2004 mitme vannitoaseadmete ja -sisustuse sektoris tegutseva ettevõtja ja riikliku kutseühenduse ruumides läbi etteteatamata kontrollkäigud. Pärast seda, kui komisjon oli ajavahemikus 15. novembrist 2005 kuni 16. maini 2006 saatnud mitu teabenõuet mitmele nendest ettevõtjatest ja ühendustest, sealhulgas teatud hagejatele kohtuasjas T-379/10, võttis ta 26. märtsil 2007 vastu vastuväiteteatise, mis neile ka teatavaks tehti. 15. novembrist 2004 kuni 20. jaanuarini 2006 palusid mitu ettevõtjat, kelle hulgas ei olnud esimese kohtuastme hagejad, komisjonilt kaitset trahvide eest või trahvisumma vähendamist.

7 Pärast 12.–14. novembrini 2007 toimunud ärakuulamist, milles osales kohtuasja T-381/10 hageja, ja 9. juulil 2009 saadetud asjaolude ülevaadet käsitlevat kirja, mis saadeti mitmele äriühingule, sealhulgas teatud hagejad kohtuasjas T-379/10 ja hageja kohtuasjas T-381/10, ja milles juhiti nende tähelepanu teatavatele tõenditele, millele komisjon kavatses lõpliku otsuse vastuvõtmisel tugineda, ja pärast seda, kui komisjon oli 19. juunist 2009 kuni 8. märtsini 2010 saatnud täiendavad teabenõuded mitmele äriühingule, sealhulgas teatud hagejatele kohtuasjas T-379/10 ja hagejale kohtuasjas T-381/10, võttis komisjon 23. juunil 2010 vastu vaidlusaluse otsuse.

8 Vaidlusaluses otsuses leidis komisjon, et tuvastatud rikkumine seisnes esiteks vannitoaseadmete ja -sisustuse tootjate poolt iga-aastases hinnatõusude ja muude hinnakujunduselementide kooskõlastamises regulaarsetel koosolekutel riiklikes kutseühendustes, teiseks hindade kindlaksmääramises või kooskõlastamises selliste konkreetsete sündmuste nagu toorainehinna suurenemise, euro kasutuselevõtu ja maanteemaksu kehtestamise puhul, ning kolmandaks tundliku äriteabe avaldamises ja vahetamises. See praktika oli kooskõlas korduva mudeliga, mis oli sama kõigis kuues liikmesriigis, mida komisjoni uurimine hõlmas. Vannitoaseadmete ja -sisustuse sektoris toimus hindade kindlaksmääramine iga-aastase tsüklina, kus täpsemalt tootjad kehtestasid oma hinnaskaalad, mis tavaliselt kehtisid terve aasta ning mida kasutati ärisuhete alusena hulgimüüjatega.

9 Komisjon tuvastas ühtlasi, et eespool kirjeldatud tegevus kuulus ühtsesse plaani, mille eesmärk oli piirata konkurentsi vaidlusaluse otsuse adressaatide vahel ning millel oli ühe ja vältava rikkumise tunnused, mis hõlmas kolme tootealamrühma, see tähendab kraanid ja toruliitmikud, dušikabiinid ja lisaseadmed ning keraamilised tooted (edaspidi „kolm tootealamrühma“) ja ulatus Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Madalmaade ja Austria turule. Komisjon tõi kartelli korralduse kohta välja selliste riiklike kutseühenduste olemasolu, mille liikmete tegevus hõlmab kõiki kolme tootealamrühma ja mida ta nimetas „kooskõlastusasutuseks“, selliste riiklike kutseühenduste olemasolu, kuhu kuuluvad liikmed, kelle tegevus on seotud vähemalt kahega kolmest tootealamrühmast ja mida ta nimetas „toodetevaheliseks ühenduseks“, ning spetsialiseerunud ühenduste olemasolu, kuhu kuuluvad liikmed, kelle tegevus on seotud ühega kolmest tootealamrühmast. Lõpuks tuvastas ta ettevõtjate tuumikrühma, kes olid osalenud kartellis erinevates liikmesriikides ja kooskõlastusasutuste ning toodetevaheliste ühenduste raames.

10 Kohtuasja T-379/10 hagejad, täpsemalt Keramag Keramische Werke, Koninklijke Sphinx, Allia, Produits Céramiques de Touraine ja Pozzi Ginori tootsid keraamilisi tooteid, ja Koralle Sanitärprodukte tootis dušikabiine. Etteheidetud asjaolude asetleidmise ajal olid kõik kohtuasja T-379/10 hagejad Sanitec Europe'i tütarettevõtjad; Sanitec Europe on hageja kohtuasjas T-381/10 ja samuti vaidlusaluse otsuse adressaat. Selles otsuses nimetas komisjon kollektiivselt nime „Sanitec“ all äriühinguid Sanitec Europe, Allia ja tema tütarettevõtjaid, Keramag Keramische Werke ja tema tütarettevõtjaid, Koninklijke Sphinx ja Pozzi Ginori. Neile etteheidetud rikkumises osalemise kestuse vältel kuulusid Sanitec Europe'i tütarettevõtjad järgmistesse riiklikesse vannitoaseadmete ja -sisustuse tootjate kutseühendustesse: Vitreous China-group Belgias, IndustrieForum Sanitär, varem Freundeskreis der deutschen Sanitärindustrie, Arbeitskreis Baden und Duschen ja Fachverband Sanitärkeramische Industrie Saksamaal, Association française des industries de céramique sanitaire (edaspidi „AFICS“) Prantsusmaal, Michelangelo ühendus Itaalias, Sanitair Fabrikanten Platform ja Stichting Verwarming en Sanitair Madalmaades ja Arbeitskreis Sanitärindustrie Austrias.

11 Mis puudutab esimese kohtuastme hagejate osalemist tuvastatud rikkumises, siis järeldas komisjon, et kuna Sanitec Europe oli oma riiklike tütarettevõtjate vahendusel osalenud neile süüks arvatud rikkumise perioodil IndustrieForum Sanitär'i, Arbeitskreis Sanitärindustrie', Sanitair Fabrikanten Platformi ja Stichting Verwarming en Sanitair'i salajastel koosolekutel ning Michelangelo ühenduse koosolekutel, mis olid organisatsioonid ja ühendused, mille teised liikmed tegutsesid mitmes liikmesriigis, mida vaidlusalune otsus puudutas, siis kuulusid esimese kohtuastme hagejad ettevõtjate tuumikrühma ja olid teadlikud või oleksid mõistlikult pidanud olema teadlikud, et tuvastatud rikkumine puudutas esiteks vähemalt kolme tootealamrühma, ja teiseks oli geograafiliselt ulatuslik, kuna see hõlmas kuue liikmesriigi territooriumi.

12 Igale ettevõtjale määratud trahvisumma arvutamiseks tugines komisjon suunistele määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (ELT 2006, C 210, lk 2; edaspidi „2006. aasta suunised“). See institutsioon määras trahvi põhisumma, täpsustades, et see põhines iga ettevõtja müügil asjaomase liikmesriigi kaupa, mida korrutati igas liikmesriigis tuvastatud rikkumises osalemise aastate arvuga asjassepuutuva tootealamrühma kohta, et võtta arvesse seda, et mõni ettevõtja tegutses vaid mõnes liikmesriigis või et tema tegevus oli seotud ainult ühega kolmest tootealamrühmast.

13 Mis puudutab rikkumise raskust, siis määras komisjon koefitsiendiks 15%, võttes arvesse rikkumise nelja hindamiskriteeriumi, see tähendab etteheidetava tegevuse laad, ühine turuosa, rikkumise geograafiline ulatus ja kas see rikkumine ka toime pandi. Lisaks kehtestas ta määratud trahvi põhisumma suhtes kohaldatavaks rikkumise kestuse koefitsiendiks Keramag Keramische Werkele Saksamaa osas 4,33, mis vastas rikkumises osalemisele nelja aasta ja nelja kuu jooksul; Keramag Keramische Werkele Austria osas 10, mis vastas rikkumises osalemisele 10 aasta jooksul; Keramag Keramische Werkele Belgia osas 3, mis vastas rikkumises osalemisele kolme aasta jooksul; Koralle Sanitärproduktele 8,75, mis vastas rikkumises osalemisele kaheksa aasta ja 10 kuu jooksul; Koninklijke Sphinx'ile Belgia osas 3, mis vastas rikkumises osalemisele kolme aasta jooksul; Allia'le Prantsusmaa osas 0,66, mis vastas rikumises osalemisele kaheksa kuu jooksul; Produits Céramiques de Touraine'ile Prantsusmaa osas 0,66, mis vastas rikkumises osalemisele kaheksa kuu jooksul; ja Pozzi Ginorile 5,33, mis vastas rikkumises osalemisele viie aasta ja nelja kuu jooksul. Viimaks otsustas komisjon kohaldada trahvi põhisummale 15% suurust lisasummat, et ära hoida kõnealuste ettevõtjate soovi osaleda vaidlusaluse otsuse esemeks olevates rikkumistes.

14 Olles kindlaks määranud põhisumma, hindas komisjon raskendavate või kergendavate asjaolude olemasolu, mis võiksid põhjendada põhisumma kohandamist. Ta ei tuvastanud esimese kohtuastme hagejate suhtes ühtegi raskendavat või kergendavat asjaolu, ning pärast käibe 10% ülempiiri kohaldamist jäi esimese kohtuastme hagejatele vaidlusaluse otsuse artiklis 2 määratud trahviks 57 690 000 eurot.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

15 Esimese kohtuastme hagejad esitasid 8. septembril 2010 Üldkohtu kantseleisse saabunud hagiavaldustega kaks hagi vaidlusaluse otsuse tühistamiseks, esitades kohtuasjas T-379/10 seitse väidet ja kohtuasjas T-381/10 üheksa väidet.

16 16. detsembril 2010 otsustas Üldkohus need kohtuasjad liita kirjalikuks menetluseks ja 23. märtsil 2012 suuliseks menetluseks ning kohtuotsuse tegemiseks.

17 Vaidlustatud kohtuotsusega lükkas Üldkohus tagasi suurema osa esimese kohtuastme hagejate väiteid, kuid kuna kohtuasjas T-379/10 esitatud seitse väidet olid sisuliselt identsed kohtuasjas T-381/10 esitatud esimese viie, kaheksanda ja üheksanda väitega ja kuna Üldkohus kasutas viimati mainitud kohtuasjas kasutatud numeratsiooni, siis nõustus Üldkohus esimese kohtuastme hagejate kolmanda väite esimese ja kolmanda osaga. Üldkohus tõdes, et komisjon on ekslikult järeldanud esiteks, et Allia ja Produits Céramiques de Touraine osalesid kõnealuses rikkumises, ja teiseks, et Pozzi Ginori osales selles rikkumises 10. märtsist 1996 kuni 14. septembrini 2001, kuna Pozzi Ginori osalemine on õiguslikult piisavalt tõendatud üksnes 14. maist 1996 kuni 9. märtsini 2001, ning tühistas vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõike 1 punkti 6 vastava osa.

18 Mis puudutab trahvide vähendamist, siis võttis Üldkohus arvesse, et esimese kohtuastme hagejate kolmande väitega osaliselt nõustuti, ning tühistas esimese kohtuastme hagejatele trahvi määranud vaidlusaluse otsuse artikli 2 lõike 7 selles osas, mis ületas 50 580 701 eurot.

Poolte nõuded

Apellatsioonkaebus

19 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

— tühistada vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punkti 1 osas, milles tühistatakse vaidlusaluse otsuse artikkel 1 seoses AFICSi raames toimunud sündmustega ja Allia, Produits Céramiques de Touraine'i ning Sanitec Europe'i vastutusega nendes sündmustes;

— tühistada vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punkt 2 tervikuna;

— kui Euroopa Kohus teeb ise lõpliku kohtuotsuse, siis jätta tühistamishagi rahuldamata ka osas, mis puudutas AFICSi raames toimunud sündmusi ja jätta kehtima Alliale, Produits Céramique de Touraine'ile ja Sanitec Europe'ile määratud trahvid, ja

— mõista käesoleva apellatsioonkaebusega seotud kohtukulud välja esimese kohtuastme hagejatelt, ja kui Euroopa Kohus teeb lõpliku kohtuotsuse, siis mõista neilt välja ka esimese astme kohtukulud.

20 Esimese kohtuastme hagejad paluvad Euroopa Kohtul:

— jätta apellatsioonkaebus vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või põhjendamatuse tõttu rahuldamata ning

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

Vastuapellatsioonkaebus

21 Esimese kohtuastme hagejad paluvad Euroopa Kohtul:

— tühistada vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punktid 1 ja 3, milles Üldkohus lükkas tagasi esimeses astmes esitatud viienda väite teise osa, mis puudutas asjaolu, et 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatises ei ole nõuetekohast ülevaadet Pozzi Ginori ja Sanitec Europe'i vastu esitatud süüdistustest Itaaliaga seoses;

— tühistada vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõike 1 punkt 6, kuna komisjon järeldas nimetatud sättes, et Sanitec Europe ja Pozzi Ginori osalesid rikkumises Itaalia turul, või teise võimalusena tühistada see osas, milles komisjon nimetatud sättes järeldas, et Sanitec Europe ja Pozzi Ginori osalesid selles rikkumises muul ajal kui 12. maist 2000 kuni 9. märtsini 2001;

— tühistada vaidlusaluse otsuse artikli 2 lõike 7 punktid a ja f või teise võimalusena vähendada trahve, mis selle sättega määrati Sanitec Europe'ile eraldi või solidaarselt Pozzi Ginoriga;

— teise võimalusena saata asi tagasi uueks arutamiseks Üldkohtusse kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega, ja

— mõista komisjonilt välja nii komisjoni kui ka nende kohtukulud Euroopa Kohtus ja sobiv osa nende kohtukuludest Üldkohtus.

22 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

— jätta vastuapellatsioonkaebus vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata ja/või põhjendamatuse tõttu rahuldamata ja

— mõista kohtukulud välja esimese kohtuastme hagejatelt.

Apellatsioonkaebus

Esimene väide

23 Esimese väitega, mis koosneb viiest osast ja käsitleb vaidlustatud kohtuotsuse punkte 112–121, väidab komisjon, et Üldkohus on kõnealuse rikkumisega seotud tõendeid hinnates rikkunud oma põhjendamiskohustust ja mitut õigusnormi.

Esimese väite esimene osa

– Poolte argumendid

24 Esimese väite esimeses osas märgib komisjon, et Üldkohus on õigusnormi rikkunud, kui ta järeldas, et sellise tõendi kinnitamiseks, milleks siinses asjas oli American Standard Inc-i (edaspidi „Ideal Standard“) avaldus leebema kohtlemise taotluse raames, on vaja tõendit, mis näitab hindade kooskõlastamist AFICSi 25. veebruari 2004. aasta koosolekul. Selle institutsiooni sõnul on kinnitamise nõude eesmärk kontrollida tõendi usaldusväärsust. Nõudes, et tõendit peab tingimata kinnitama teine dokument, ja jättes kontrollimata, kas vaid üks tõend võib olla usaldusväärne, on Üldkohus liialt kitsendavalt tõlgendanud kinnitamise nõuet ja rikkunud tõendite vaba kogumise põhimõtet.

25 Esimese kohtuastme hagejad väidavad, et esimese väite esimene osa on vastuvõetamatu, kuna esiteks palub komisjon Euroopa Kohtul kontrollida Üldkohtu järeldusi Ideal Standardi leebema kohtlemise taotluse kinnitamise ja usaldusväärsuse kohta, ja kuna teiseks ei esitatud Üldkohtus argumente leebema kohtlemise taotluse raames tehtud avalduse usaldusväärsuse kohta isegi olukorras, kui seda ei kinnitanud teine tõend. Igal juhul väidavad nad, et kohtupraktikast ei ilmne, et leebema kohtlemise taotluse raames tehtud avaldus võiks olla nii usaldusväärne, et ühtegi selle osa ei tuleks kinnitada.

– Euroopa Kohtu hinnang

26 Tuleb meelde tuletada, et Euroopa Kohtus ei saa kahtluse alla seada hinnangut, mille Üldkohus on andnud talle esitatud toimikumaterjalide tõenduslikule väärtusele, välja arvatud juhul, kui on rikutud tõendamiskoormist ja tõendite kogumist puudutavaid norme või kui nimetatud tõendeid on moonutatud (kohtuotsus, 19.12.2013, Siemens *vs*. komisjon, C-239/11 P, C-489/11 P ja C-498/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:866, punkt 129 ja seal viidatud kohtupraktika).

27 Seevastu küsimus, kas Üldkohus järgis tõendamiskoormist ja tõendite kogumist käsitlevaid eeskirju, kui ta hindas tõendeid, mille komisjon oli esitanud, et kinnitada liidu konkurentsiõiguse eeskirjade rikkumist, on õigusküsimus, mida võib apellatsioonkaebuse raames esitada (kohtuotsus, 19.12.2013, Siemens *vs*. komisjon, C-239/11 P, C-489/11 P ja C-498/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:866, punkt 130 ja seal viidatud kohtupraktika).

28 Nii nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 105 märkis, siis keelatud kokkuleppes osalemises süüdistatud ettevõtja avaldust, mille tõelevastavuse on vaidlustanud paljud teised süüdistatud ettevõtjad, ei saa pidada piisavaks tõendiks viimati nimetatud ettevõtjate poolt konkurentsieeskirjade rikkumise toimepanemise kohta, kui selle toetuseks puuduvad muud tõendid, kuigi viimaste nõutav tõendusjõu tase võib avalduse usaldusväärsuse tõttu olla väiksem (vt ka kohtuotsus, 19.12.2013, Siemens *vs*. komisjon, C-239/11 P, C-489/11 P ja C-498/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:866, punkt 135).

29 Üldkohus on vaidlustatud kohtuotsuse punktides 117 ja 118 üksnes kohaldanud seda kohtupraktikast tulenevat reeglit, kui ta märkis, et Ideal Standardi leebema kohtlemise taotluse raames tehtud avaldustele vaieldi vastu, ning seejärel sedastas, et seetõttu ei saa need avaldused üksi olla piisav tõend sellest, et AFICSi 25. veebruari 2004. aasta koosoleku arutelud oli konkurentsivastast laadi.

30 Seetõttu ei ole põhjendatud komisjoni argumendid, mis puudutasid kinnitamisnõude liiga ranget tõlgendamist.

31 Mis puudutab komisjoni argumente, millega vaidlustatakse Üldkohtu järeldust, milleni ta jõudis hinnangu andmisel ühele tõendile, nimelt Ideal Standardi leebema kohtlemise taotluse raames tehtud avaldustele Üldkohtu poolt omistatud usaldusväärsus ja tõendusjõud, siis on need käesoleva kohtuotsuse punktis 26 osundatud kohtupraktika kohaselt apellatsiooniastmes vastuvõetamatud, sest komisjon ei ole viidanud faktiliste asjaolude või tõendite moonutamisele ega seda ka tõendanud.

32 Esimese väite esimene osa tuleb seetõttu osaliselt vastuvõetamatuse tõttu ja osaliselt põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Esimese väite teine osa

– Poolte argumendid

33 Esimese väite teises osas väidab komisjon, et Üldkohus tuvastas ekslikult, et Ideal Standardi avaldust tuleb mõne muu tõendiga kinnitada, ning seejärel jättis ekslikult hindamata Roca SARLi (edaspidi „Roca“) leebema kohtlemise taotlusega kaasnenud avalduse tõendusjõu, viidates vaidlusaluse otsuse lõigule, milles võeti kokku Roca vastus 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatisele. Esiteks ei olnud see vastus isegi kohtutoimiku osa ja teiseks jõudis Üldkohus täiesti vastupidisele järeldusele kohtuasjas, milles tehti 16. septembril 2013 kohtuotsus Roca *vs.* komisjon (T-412/10, ei avaldata, EU:T:2013:444), milles see vastus oli toimiku osa. Lisaks on Üldkohus paralleelsetes kohtuasjades, milles tehti 16. septembril 2013 kohtuotsused Villeroy & Boch Austria jt *vs.* komisjon (T-373/10, T-374/10, T-382/10 ja T-402/10, ei avaldata, EU:T:2013:455) ja Duravit jt *vs.* komisjon (T-364/10, ei avaldata, EU:T:2013:477), põhjendatult järeldanud, et leebema kohtlemise avaldust võib kinnitada teise avaldusega, ning jõudis järeldusele, et Ideal Standardi ja Roca avaldused kinnitavad üksteist vähemalt madalama hinnaklassi toodete osas.

34 Seetõttu on vaidlustatud kohtuotsust esiteks ebapiisavalt põhjendatud, kuna Üldkohus ei hinnanud leebema kohtlemise alusel tehtud Roca avaldust, asendades sellise hinnangu kontekstivälise märkega Roca vastusest 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatisele, nagu see oli vaidlusaluses otsuses kokku võetud. Teiseks tühistas Üldkohus ühe osa vaidlusalusest otsusest, tuginedes dokumendile, mida kohtutoimikus ei ole. Kolmandaks kujutab Roca vastuse tõlgendus endast tõendi moonutamist, nagu näitab selle tõendi tõlgendamine kolmes eespool viidatud paralleelses kohtuasjas. Neljandaks on Üldkohus õigusnormi rikkunud, kui ta kinnitas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 120, et leebema kohtlemise alusel tehtud üks avaldus ei saa teist sellist avaldust kinnitada.

35 Esimese kohtuastme hagejad vastavad, et esimese väite teine osa on vastuvõetamatu ja igal juhul põhjendamatu. Nimelt, kuna leebema kohtlemise menetluse raames tehtud Roca avaldused ei ole Üldkohtu toimikus, siis ei saa Üldkohtule ette heita tuginemist üksnes vaidlusaluse otsuse asjaomastele punktidele. Mis puudutab Roca vastust 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatisele, siis ei teinud Üldkohus viga, kui ta tugines vaidlusaluse otsuse asjaomastele lõikudele, millele esimese kohtuastme hagejad viitasid. Lõpuks väidavad nad, et tõendeid ei ole moonutatud, kuna tegu on erinevate tõenditega, mille üle erinevates kohtuasjades erinevalt vaieldi.

– Euroopa Kohtu hinnang

36 Kõigepealt tuleb märkida, et siinses asjas viitab komisjon esiteks vaidlustatud kohtuotsuse põhjenduse puudumisele, teiseks sellele, et Üldkohtul ei olnud võimalik tühistada osaliselt vaidlusalust otsust, tuginedes dokumendile, mis ei olnud kohtutoimikus, kolmandaks tõendite moonutamisele, ja neljandaks tõendamisreeglite rakendamisel tehtud veale. Vastupidi sellele, mida väidavad esimese kohtuastme hagejad, ei piirdu komisjon niisiis Üldkohtu poolt faktidele antud hinnangu kahtluse alla seadmisega või Üldkohtus esitatud argumentide kordamisega. Seetõttu on esimese väite teine osa vastuvõetav.

37 Mis puudutab selle osa põhjendatust, siis esiteks on juba käesoleva kohtuotsuse punktis 26 toonitatud, et Üldkohus on ainsana pädev asjaomaseid fakte tuvastama ja hindama ning tõendeid hindama, välja arvatud olukorras, kui neid fakte või tõendeid on moonutatud.

38 Seejärel ilmneb väljakujunenud kohtupraktikast, et liidu kohus peab vaidluse asjaolusid arvestades ja kooskõlas menetlustoimingutele kohaldatavate kodukorra sätetega otsustama, kas dokumendi esitamine on vajalik. Mis puudutab Üldkohut, siis ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse tegemise hetkel kehtinud kodukorra redaktsiooni artiklist 49 ja artikli 65 punktist b, et kohtuasja puudutava mis tahes tõendi esitamise taotlus on osa menetlustoimingutest, mida Üldkohus võib määrata menetluse igas etapis (vt selle kohta kohtuotsused, 2.10.2003, Salzgitter *vs.* komisjon, C-182/99 P, EU:C:2003:526, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika; 2.10.2003, Aristrain *vs.* komisjon, C-196/99 P, EU:C:2003:529, punkt 67 ja seal viidatud kohtupraktika; 2.10.2003, Ensidesa *vs.* komisjon, C-198/99 P, EU:C:2003:530, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika, ja 2.10.2003, Corus UK *vs.* komisjon, C-199/99 P, EU:C:2003:531, punkt 67 ja seal viidatud kohtupraktika).

39 Lõpuks ilmneb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, et Üldkohus ei ole kohustatud otsesõnaliselt põhjendama oma hinnangut iga talle esitatud tõendi kohta, eriti kui ta leiab, et tõend ei ole vaidluse lahendamisel oluline või asjakohane, tingimusel et täidetud on kohustus pidada kinni üldpõhimõtetest ning tõendamiskoormist ja tõendite kogumist puudutavatest menetlusnormidest ning tõendite moonutamise keelust (vt selle kohta kohtuotsus, 15.6.2000, Dorsch Consult *vs.* nõukogu ja komisjon, C-237/98 P, EU:C:2000:321, punkt 51).

40 Sellega seoses ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktist 120, et Roca leebema kohtlemise taotluse alusel tehtud avalduste tõendusjõu hindamiseks tugines Üldkohus eranditult vaidlusaluse otsuse põhjendusele 586, mis võtab kokku Roca vastuse 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatisele. Ta tuletas sellest, et komisjon ei saanud tugineda neile avaldustele, kui puudusid neid kinnitavad tõendid, et näidata, et AFICSi 25. veebruari 2004. aasta koosolekul lepiti kokku miinimumhindade kooskõlastamises.

41 Üldkohus ei saanud aga eitada Roca leebema kohtlemise taotluse alusel tehtud avalduste mis tahes tõendusjõudu, tuginedes üksnes sellele põhjendusele 586, milles on esitatud kokkuvõte ühe teise tõendi kohta, ilma et ta hindaks vaidlusaluse otsuse põhjendust 556, mis käsitles neid avaldusi, või neid avaldusi endid.

42 Nii toimides on Üldkohus rikkunud põhjendamiskohustust ning tõendite kogumisele kohaldatavaid norme.

43 Lisaks tuleb märkida, et komisjoni argument, et Üldkohus on õigusnormi rikkunud, järeldades vaidlustatud kohtuotsuse punktis 120, et üks leebema kohtlemise taotluse alusel tehtud avaldus ei saa kinnitada teist sellist avaldust, on põhjendatud.

44 Nimelt tähendab kinnitamise mõiste seda, et ühte tõendit võib kinnitada teise tõendiga. Liidu õiguskorras ei ole normi, mis takistaks seda, et kinnitav tõend on sama laadi kui see tõend, mida kinnitatakse, see tähendab, et leebema kohtlemise taotluse alusel tehtud avaldus kinnitab teist samalaadset avaldust.

45 Kuna Üldkohus on vaidlustatud kohtuotsuse punktis 120 järeldanud, et komisjonil oli kohustus esitada täiendavaid tõendeid, sest üks leebema kohtlemise taotluse alusel tehtud avaldus ei saa teist sellist avaldust kinnitada, siis on Üldkohus seega õigusnormi rikkunud.

46 Kõigest eelnevast ilmneb – ilma, et oleks vaja otsustada komisjoni esimese väite teise osa põhjenduseks esitatud muude argumentide üle –, et see väiteosa on põhjendatud.

Esimese väite kolmas osa

– Poolte argumendid

47 Esimese väite kolmandas osas väidab komisjon, et Üldkohus on väljakujunenud kohtupraktikat rikkudes tõlgendanud tõendite kinnitamise nõuet liiga kitsendavalt seoses AFICSi 25. veebruari 2004. aasta koosoleku tabeliga. See institutsioon leiab, et kuna Üldkohus nõudis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 119, et see tabel tõendaks iseenesest asjaomase rikkumise olemasolu, võtmata arvesse teisi tõendeid ja täiendavaid selgitusi, eelkõige Ideal Standardi leebema kohtlemise taotluses sisalduvaid, siis on Üldkohus õigusnormi rikkunud. Lisaks on Üldkohus rikkunud põhjendamiskohustust, jättes hindamata selles taotluses esitatud selgituste tõendusjõudu. Ta lisab, et seda väiteosa kinnitab asjaolu, et sama tõendi hindamine 16. septembri 2013. aasta kohtuotsuses Duravit jt *vs.* komisjon (T-364/10, ei avaldata, EU:T:2013:477) viis teistsuguse järelduseni, see tähendab nimetatud tabeli tõendusjõu kinnitamiseni.

48 Esimese kohtuastme hagejate kinnitusel on see väiteosa vastuvõetamatu, kuna komisjon palub Euroopa Kohtul vaadata üle Üldkohtus faktilistele asjaoludele ja tõendite vastuvõetavusele antud hinnang. Igal juhul leiavad need hagejad, et Üldkohus on nõuetekohaselt hinnanud AFICSi 25. veebruari 2004. aasta koosolekut puudutavat tabelit. Nad nõustuvad Üldkohtuga selles, et komisjon ei esitanud mingit selgitust, mis võiks toetada järeldust, et selle koosoleku ese olid konkurentsivastased arutelud.

– Euroopa Kohtu hinnang

49 Nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 27 meelde tuletati, siis küsimus, kas Üldkohus on järginud tõendamiskoormist ja tõendite kogumist puudutavaid reegleid, kui ta hindas tõendeid, mille komisjon on esitanud, et tõendada liidu konkurentsieeskirjade rikkumise olemasolu, kujutab endast õigusküsimust, mida võib apellatsioonkaebuse raames esitada. Sellest tuleneb, et vastupidi esimese kohtuastme hagejate väidetele on esimese väite kolmas osa vastuvõetav.

50 Mis puudutab sisulist põhjendatust, siis tuleb märkida, et vaidlust ei ole selles, et kuna nii keeld osaleda konkurentsivastastes tegevustes ja kokkulepetes kui ka karistused, mis rikkujatele osaks võivad saada, on kõigile hästi teada, siis on tavaline, et toiminguid, mis hõlmavad nimetatud tegevusi ja kokkuleppeid, viiakse läbi saladuskatte all, et koosolekud toimuvad salaja ja enamjaolt mõnes kolmandas riigis ning et kogu seonduv dokumentatsioon on viidud miinimumini. Isegi kui komisjon avastab tõendeid, mis otsesõnu näitavad õigusvastaseid kontakte ettevõtjate vahel, nagu koosoleku protokollid, on need üldiselt katkendlikud ja korrapäratud, mistõttu on sageli vaja teatud üksikasjad tuletamise teel taastada (vt kohtuotsus, 7.1.2004, Aalborg Portland jt *vs.* komisjon, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, EU:C:2004:6, punktid 55 ja 56).

51 Lisaks tuleb konkurentsivastane tegevus või kokkulepe enamasti tuletada teatud hulgast kokkusattumustest ja kaudsetest tõenditest, mis koostoimes ning muu ühtse selgituse puudumisel võivad moodustada tõendi konkurentsieeskirjade rikkumise kohta (vt kohtuotsus, 17.9.2015, Total Marketing Services *vs*. komisjon, C-634/13 P, EU:C:2015:614, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).

52 Lisaks tuleb meenutada, et ELTL artikli 101 lõike 1 rikkumise tõendamiseks peab komisjon esitama usutavaid, täpseid ja kooskõlas olevaid tõendeid. Kuid komisjoni esitatud iga tõend ei pea kindlasti vastama neile tingimustele rikkumise kõigi tunnuste osas. Piisab, kui nimetatud institutsiooni esitatud tõendite kogum, mida hinnatakse tervikuna, vastab sellele nõudele (vt selle kohta kohtuotsus, 1.7.2010, Knauf Gips *vs*. komisjon, C-407/08 P, EU:C:2010:389, punkt 47).

53 Sellega seoses märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 119, et kuna Ideal Standardi leebema kohtlemise taotluse lisas esitatud tabelil puudus kuupäev, sellel puudus mis tahes märge, mis seoks seda AFICSi 25. veebruari 2004. aasta koosolekuga, ja see ei maininud konkurentide nimesid või nende poolt kohaldamisele tulevaid minimaalseid ja maksimaalseid hindasid, siis ei saa see kinnitada hindade kehtestamist sellel koosolekul.

54 Tuleb märkida, et nii toimides on Üldkohus kohaldanud sellele tabelile selliseid nõudeid, mille täitmise korral oleks see tabel iseenesest olnud piisav tõend hindade kehtestamise kohta.

55 Siiski oli komisjon selle tabeli esitanud üksnes kui kinnitava tõendi. Kuna Üldkohus nõudis selliselt tõendilt kõigi elementide esinemist, mis on piisavad, et tõendada hindade kehtestamist AFICSi 25. veebruari 2004. aasta koosolekul, siis jättis ta hindamata, kas tõendid tervikuna võttes võivad üksteist kinnitada, ning jättis arvestamata käesoleva kohtuotsuse punktides 50–52 esitatud kohtupraktika (vt selle kohta kohtuotsus, 25.1.2007, Salzgitter Mannesmann *vs*. komisjon, C-411/04 P, EU:C:2007:54, punktid 44–48).

56 Ilma et oleks vaja seisukohta võtta teiste argumentide kohta, mille komisjon esitas esimese väite kolmanda osa põhjenduseks, tuleb seega järeldada, et see on põhjendatud.

Esimese väite neljas osa

– Poolte argumendid

57 Esimese väite neljandas osas väidab komisjon, et Üldkohus on rikkunud vaidlustatud kohtuotsuse põhjendamise kohustust, kuna ta ei hinnanud teatud tõendeid, mis olid vaidlusaluses otsuses esitatud ja mis kinnitasid Ideal Standardi ja Roca avaldusi, eelkõige igakuised tabelid müügialaste konfidentsiaalsete arvandmetega, mida mainiti vaidlusaluse otsuse põhjendustes 572–574 ja mis on Üldkohtu toimikus, ning Laligné avaldus. Komisjoni sõnul on neil asjaoludel vähemalt kinnitav väärtus, kuna need näitavad, et 2004. aasta jooksul leidsid aset konkurentsivastased kontaktid, kinnitades niisiis Ideal Standardi ja Roca avalduste usaldusväärsust.

58 Esimese kohtuastme hagejad väidavad, et esimese väite neljas osa on vastuvõetamatu, kuna selles väiteosas vaidleb komisjon vastu Üldkohtu poolt faktilistele asjaoludele antud hinnangutele. Lisaks rõhutavad nad, et nad viitasid Laligné avaldusele Üldkohtus üksnes selleks, et näidata kooskõla puudumist Ideal Standardi leebema kohtlemise taotluste vahel, ja et see avaldus on igal juhul vaidluse lahenduse seisukohast asjassepuutumatu.

– Euroopa Kohtu hinnang

59 Esmalt tuleb käesoleva kohtuotsuse punktis 49 esitatud põhjustel lükata tagasi esimese kohtuastme hagejate vastuvõetamatuse vastuväide.

60 Mis puudutab apellatsioonkaebuse esimese väite neljanda osa sisulist põhjendatust, siis tuleb meenutada, et käesoleva kohtuotsuse punktis 39 viidatud kohtupraktika kohaselt ei saa Üldkohtul – tingimusel, et täidetud on kohustus pidada kinni üldpõhimõtetest ning tõendamiskoormist ja tõendite kogumist puudutavatest menetlusnormidest ning tõendite moonutamise keelust – olla kohustust otsesõnaliselt põhjendada oma hinnangut iga talle esitatud tõendi väärtuse kohta, eriti kui ta leiab, et tõend ei ole vaidluse lahendamisel oluline või asjakohane.

61 Lisaks hindab Üldkohus küsimust, kas talle esitatud ja toimikus asuv materjal on või ei ole tõendusliku väärtusega, asjaoludest lähtudes täiesti iseseisvalt, ning see hindamine ei allu apellatsioonimenetluse käigus Euroopa Kohtu kontrollile, välja arvatud juhul, kui Üldkohtule esitatud tõendeid on moonutatud või kui kohtutoimiku dokumentidest selgub, et Üldkohtu tuvastatu on sisult ebatäpne (vt selle kohta kohtuotsus, 19.3.2015, Dole Food ja Dole Fresh Fruit Europe *vs*. komisjon, C-286/13 P, EU:C:2015:184, punkt 58 ja seal viidatud kohtupraktika).

62 Siinses asjas hindas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 110–121 seda, kas komisjon on tõendanud, et Allia ja Produits Céramiques de Touraine osalesid aruteludes, mis puudutasid madalama hinnaklassi toodete miinimumhindade kooskõlastamist AFICSi 25. veebruari 2004. aasta koosolekul.

63 Komisjoni poolt esimeses kohtuastmes esitatud kostja vastuse punktis 90 toonitas komisjon aga, et Laligné avaldus puudutas tegevust ühes teises kutseühenduses kui AFICS. Komisjon ei väida käesolevas apellatsioonkaebuses, et ta väitis Üldkohtus, et seda tõendit tuleb arvesse võtta, kuna see võimaldab kinnitada Ideal Standardi ja Roca avaldusi AFICSi 25. veebruari 2004. aasta koosoleku kohta. Selles olukorras ei saa Üldkohtule ette heita, et ta ei analüüsinud seda tõendit, kui ta hindas sellel koosolekul toimunud arutelusid.

64 Seevastu on Üldkohus pärast seda, kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 117–120, et ükski tõend ei kinnita Ideal Standardi ja Roca avaldusi, nii et need avaldused ei kujuta endast piisavat tõendit kõnealuste arutelude konkurentsivastasest laadist, ekslikult jätnud hindamata selle, et vaidlusaluse otsuse põhjendustes 572–574 mainitud ning kohtutoimikus olevad tabelid võimaldavad neid avaldusi kinnitada, nagu väitis komisjon esimeses kohtuastmes esitatud kostja vastuse punkides 97 ja 99.

65 Seetõttu on esimese väite neljas osa põhjendatud osas, milles Üldkohtule heidetakse ette, et ta ei hinnanud nende tabelite tõendusjõudu.

Esimese väite viies osa

– Poolte argumendid

66 Esimese väite viiendas osas väidab komisjon, et Üldkohus jättis hindamata mitu tõendit ja kohaldas liiga rangeid tõendamisnõudeid tõenditele, mida ta tegelikult ka hindas, ning seega on see kohus jätnud need tõendid terviklikult hindamata, nagu ta väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab tegema.

67 Esimese kohtuastme hagejad leiavad esiteks, et esimese väite viies osa on vastuvõetamatu, kuna komisjon vaidleb selles vastu Üldkohtu poolt faktilistele asjaoludele antud hinnangutele. Teiseks leiavad nad, et see, et ei hinnatud iga tõendit ja eelkõige sellist tõendit, mis ei ole asjassepuutuv, ei tähenda, et Üldkohus ei ole läbi viinud terviklikku hindamist.

– Euroopa Kohtu hinnang

68 Esiteks tuleb käesoleva kohtuotsuse punktis 49 esitatud põhjustel lükata tagasi esimese kohtuastme hagejate vastuvõetamatuse vastuväide.

69 Teiseks, arvestades käesoleva kohtuotsuse punkte 43–45, 49–56, 64 ja 65, millest ilmneb, et Üldkohus on eiranud tõenditele kohaldatavaid eeskirju, ei ole hinnanud teatud kohtutoimikus olevate tõendite tõendusväärtust ja on jätnud kontrollimata, kas tõendid tervikuna võisid üksteist kinnitada, tuleb järeldada, et esimese väite viies osa on põhjendatud.

70 Kõikidest eeltoodud kaalutlustest järeldub, et apellatsioonkaebuse esimese väitega tuleb osaliselt nõustuda.

Teine väide

Poolte argumendid

71 Teises väites heidab komisjon Üldkohtule ette vastuolulisi järeldusi ja põhjendusi ühelt poolt vaidlustatud kohtuotsuse ja teiselt poolt 16. septembri 2013. aasta kohtuotsuste Roca *vs.* komisjon (T-412/10, ei avaldata, EU:T:2013:444, punktid 198 ja 239), Villeroy & Boch Austria jt *vs.* komisjon (T-373/10, T-374/10, T-382/10 ja T-402/10, ei avaldata, EU:T:2013:455, punktid 289 ja 290) ja Duravit jt *vs.* komisjon (T-364/10, ei avaldata, EU:T:2013:477, punkt 324) vahel.

72 Ehkki eespool viidatud Euroopa Kohtu praktika kohaselt ei saa Üldkohtu kohustus oma otsuseid põhjendada ulatuda põhimõtteliselt nii kaugele, et ta peaks põhjendama ühes kohtuotsuses tehtud lahendust võrreldes ühe teise kohtuasjaga, mida ta peab lahendama, ehkki see puudutab sama otsust, leiab komisjon, et siinse asja asjaolud põhjendavad erandkorras vaidlustatud kohtuotsuse tühistamist. Komisjon väidab nimelt, et neli paralleelset kohtuasja puudutavad sama otsust, selle otsuse samu põhjendusi ja samu tõendeid. See institutsioon leiab, et nimetatud asjad oleks võinud Üldkohtu otsuse tegemise tarvis liita. Komisjon leiab, et kuna Üldkohus selles olukorras nii ei toiminud, siis on see kohus õigusnormi rikkunud, kui ta tühistas vaidlusaluse otsuse osaliselt ainult selles osas, mis puudutas esimese kohtuastme hagejaid.

73 Esimese kohtuastme hagejad väidavad, et komisjoni teine väide on liiga üldine ja ebatäpne, et olla vastuvõetav. Igal juhul ei ole vaidlustatud kohtuotsuses vastuolu. Lisaks, kui komisjoni argumentidega nõustuda, siis viiks see nende süüdimõistmiseni vastuvõetamatute tõendite põhjal ja selliste tõendite põhjal, mis ei olnud vaidluse esemeks olnud tõendite kogumis, rikkudes sel viisil kaitseõigusi ja eelkõige õigust õiglasele kohtumenetlusele.

Euroopa Kohtu hinnang

74 Võttes arvesse käesoleva kohtuotsuse punktides 41 ja 42 esitatud järeldusi, millest tuleneb sisuliselt, et Üldkohus ei saanud eitada Roca leebema kohtlemise taotluse raames tehtud avalduse mis tahes tõendusväärtust, tuginedes üksnes vaidlusaluse otsuse põhjendusele 586, ei ole vaja otsust teha teise väite kohta, mis sisuliselt puudutab vastuolulist põhjendust vaidlusaluse otsuse ja 16. septembri 2013. aasta kohtuotsuste Roca *vs.* komisjon (T-412/10, ei avaldata, EU:T:2013:444), Villeroy & Boch Austria jt *vs.* komisjon (T-373/10, T-374/10, T-382/10 ja T-402/10, ei avaldata, EU:T:2013:455) ja Duravit jt *vs.* komisjon (T-364/10, ei avaldata, EU:T:2013:477) vahel, kuna Üldkohus ei järeldanud vaidlustatud kohtuotsuses, et need avaldused võimaldasid kinnitada Ideal Standardi avaldusi ning tõendada Allia ja Produits Céramiques de Touraine'i osalemist hindasid puudutavatel aruteludel AFICSi 25. veebruari 2004. aasta koosolekul.

75 Kuna esimese väite teise, kolmanda, neljanda ja viienda osaga on tervikuna või osaliselt nõustutud, siis tuleb tühistada vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punktid 1 ja 2 osas, milles esiteks Üldkohus tühistas osaliselt vaidlusaluse otsuse, viies läbi selle ja tõendite ebatäieliku hindamise; teiseks Üldkohus järeldas, et kinnitav tõend ei saa kinnitada hindade kindlaksmääramist AFICSi 25. veebruari 2004. aasta koosolekul; kolmandaks Üldkohus ei hinnanud vaidlusaluses otsuses mainitud ja kohtutoimikus esitatud teatud tõendite tõendusväärtust; ja neljandaks jättis kontrollimata, kas tõendid tervikuna vaadelduna võisid üksteist kinnitada. Apellatsioonkaebus tuleb jätta ülejäänud osas rahuldamata.

Vastuapellatsioonkaebus

76 Vastuapellatsioonkaebuse põhjenduseks esitavad esimese kohtuastme hagejad kaks väidet, mis on suunatud vaidlustatud kohtuotsuse punktide 284–291 vastu.

Esimene väide

Esimese väite esimene osa

– Poolte argumendid

77 Esimese kohtuastme hagejad väidavad, et Üldkohus on õigusnormi rikkunud, kuna ta ei kohaldatud õigesti väidete ja argumentide vastuvõetavuse õiguslikku korda. Esimese kohtuastme hagejad leiavad eelkõige, et Üldkohus järeldas ekslikult, et 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatise piisavust puudutav argument oli vastuvõetamatu.

78 Sellega seoses väidavad nad, et väite vastuvõetamatust on kohtupraktikas väga harva tuvastatud ja et selline nõue rahuldatakse üksnes siis, kui kõnealuse väite põhjenduseks ei esitata ühtegi argumenti. Nemad aga põhjendasid seda argumenti piisavalt, et komisjon saaks sellele vastata ja peale selle algatada arutelu selles küsimuses kohtuistungil, ilma et ta oleks väitnud, et see on liiga ebamäärane või ebatäpne.

79 Lisaks väidavad esimese kohtuastme hagejad teise võimalusena, et Üldkohus ei põhjendanud oma otsust mitte hinnata seda argumenti, tuvastades, et see oli sõnastatud abstraktselt ja et vastuvõetavuse tarvis puudus sellel nõutud täpsus.

80 Komisjon väidab omakorda, et esimese väite esimene osa tugineb vaidlustatud kohtuotsuse osalisele tõlgendamisele ning ekslikule arusaamale sellest, mis ulatus on Üldkohtu järeldusel vastuvõetamatuse kohta.

81 Sellega seoses väidab nimetatud institutsioon, et see järeldus puudutab üksnes esimese kohtuastme hagejate hagi punkti 158, mis sisaldas üldisi kinnitusi 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatises väidete esitamisest esimese kohtuastme hagejate vastu, samas kui Üldkohus hindas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 288–290 sisuliselt Pozzi Ginori vastu esitatud väiteid tema osalemise tõttu Michelangelo grupi koosolekutel Itaalias. Isegi kui vastuvõetamatus ulatus väite selle osani, mis puudutab Itaaliat, kuivõrd Üldkohus hindas väidet sisuliselt seoses kõnealuse rikkumisega selles liikmesriigis, ei omaks selline vastuvõetamatus mingil juhul mõju. Sellest tuleneb komisjoni sõnul, et vaidlustatud kohtuotsuse põhjendused on selles osas piisavad.

– Euroopa Kohtu hinnang

82 Tuleb meenutada, et Üldkohus tuletas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 286 meelde kohtupraktikat, mille kohaselt abstraktselt esitatud väited ei vasta Euroopa Liidu Kohtu põhikirja nõuetele ega ka Üldkohtu kodukorra nõuetele vastuvõetavuse kohta.

83 Sellega seoses järeldas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 287, et esimese kohtuastme hagejate argument selle kohta, et komisjon väidetavalt eiras oma kohustust esitada õiguslikult piiavalt 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatises nende vastu esitatud vastuväited, oli vastuvõetamatu, kuna see oli sõnastatud abstraktselt ja ebatäpselt.

84 Siiski kontrollis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 288–290, kas on sisuliselt põhjendatud argument, et komisjon väidetavalt eiras oma kohustust esitada õiguslikult piisavalt 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatises Pozzi Ginori vastu esitatud vastuväited, mis puudutasid tema osalemist Michelangelo toodetevahelise ühenduse koosolekutel.

85 Tuleb märkida, et väidete vastuvõetavuse õigusliku korra väära kohaldamist puudutava argumendi kinnitamiseks üritavad esimese kohtuastme hagejad sisuliselt näidata, et nende poolt Üldkohtus esitatud argument Itaalias toime pandud rikkumise ebapiisava kirjelduse kohta on piisavalt täpne. Siiski, nagu märgiti käesoleva kohtuotsuse eelmises punktis, on Üldkohus hinnanud selle argumendi sisulist põhjendatust.

86 Kõigist eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et esimese väite esimene osa tuleb ainetuna tagasi lükata.

Esimese väite teine osa

– Poolte argumendid

87 Esimese väite teises osas väidavad esimese kohtuastme hagejad, et Üldkohus on toime pannud ilmse õigusnormi rikkumise või teise võimalusena moonutanud faktilisi asjaolusid, järeldades, et 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatis oli laadilt piisav.

88 Nad väidavad, et Üldkohus kohaldas väära õiguslikku kriteeriumi, et hinnata, kas vastuväiteteatises kaitseõiguste tagamiseks esitatav teave oli piisav. Täpsemalt on Üldkohus ekslikult järeldanud, et piisas, kui mainida, et „konkurentsivastane tegevus“ viidi ellu koosolekutel, mida loetleti 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatises, ilma et oleks täpsustatud sellise tegevuse laadi ega ühtegi muud üksikasja. Kui Üldkohus oleks järginud Euroopa Kohtu praktikat ja eelkõige 9. juuli 2009. aasta kohtuotsust Archer Daniels Midland *vs.* komisjon (C-511/06 P, EU:C:2009:433), oleks ta tühistanud vaidlusaluse otsuse seoses rikkumisega Itaalia keraamikatoodete sektoris, kuna 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatis ei toonud piisavalt välja detaile rikkumise selle osa kohta, et tagada esimese kohtuastme hagejate kaitseõigusi. Esimese kohtuastme hagejate sõnul kohaldab vaidlustatud kohtuotsus vastuväiteteatise minimaalse vastuvõetava sisu kriteeriumi, mis ei vasta süüdistuse täieliku avaldamise nõuetele, mis tulenevad Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „EIÕK“) artiklist 6.

89 Teise võimalusena väidavad esimese kohtuastme hagejad, et Üldkohtu järeldus 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatise piisavuse kohta, mis on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 289, kujutab endast igal juhul kohtutoimiku sisu ilmset moonutamist. Lisaks on selline järeldus vastuolus järeldusega, mille Üldkohus tegi 16. septembri 2013. aasta kohtuotsuses Wabco Europe jt *vs.* komisjon (T-380/10, EU:T:2013:449) selle vastuväiteteatise sama lõigu piisavuse kohta.

90 Komisjon leiab, et esimese väite teine osa on vastuvõetamatu, kuna see on uus väide, mida ei esitatud esimeses astmes. Eelkõige on selle institutsiooni sõnul esimese kohtuastme hagejad väitnud Üldkohus, et 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatises ei mainita ühtegi asjaolu Michelangelo ühenduse kohta. Need hagejad väidavad seevastu apellatsiooniastmes, et komisjoni edastatud teavet konkurentsivastase tegevuse „laadi“ kohta ei ole selles vastuväiteteates esitatud; see kujutab endast aga uut väidet.

91 Komisjon väidab, et igal juhul puudub sellel väiteosal alus. Tema sõnul ei pea ELTL artikli 101 lõike 1 rikkumise menetluse lõpus tehtav otsus olema täpne koopia selle menetluse raames edastatud vastuväiteteatisest, ja et kaitseõiguste järgimise kohustust täidetakse siis, kui see otsus ei pane huvitatud pooltele süüks rikkumisi, mis erinevad vastuväidete ülevaates esitatust, ning võtab arvesse üksnes asjaolud, mida huvitatud pooltel oli võimalus selgitada.

92 Mis puudutab esimese kohtuastme hagejate argumenti, et Üldkohus ei kohaldanud õiguslikku kriteeriumi, mis kujundati välja 9. juuli 2009. aasta kohtuotsuses Archer Daniels Midland *vs.* komisjon (C-511/06 P, EU:C:2009:433), et hinnata nende hagejate suutlikkust end tõhusalt kaitsta, siis väidab komisjon, et see argument ei saa olla edukas. Selle institutsiooni sõnul ei ole nimetatud kohtuotsus siinses asjas kohaldatav, kuna esimese kohtuastme hagejad ei vaidle vastu sellele, et neile oli teada nende osalemine koosolekutel, asjaomaste koosolekute kuupäevad ja tõendid, vaid väidavad üksnes, et nad ei olnud teadlikud „konkurentsivastase tegevuse laadist“, mis on väga ebamäärane mõiste, mis ei näita, mis osas oli 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatis ebapiisav. See institutsioon märgib, et konkurentsivastast tegevust kirjeldati nimetatud teatise punktides 256 ja 393–400 ja et esimese kohtuastme hagejad näitasid oma vastusega sellele teatisele, et nad said aru konkurentsivastase tegevuse „laadist“, ja seetõttu ei omanud 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatise väidetav ebapiisavus mingit mõju menetlusele.

93 Kuna esimese kohtuastme hagejate argument EIÕK artikli 6 rikkumise kohta tugineb eeldusele, et 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatis ei olnud piisav, siis väidab komisjon, et nimetatud teatise ja vaidlusaluse otsuse vahel ei ole sellist põhimõttelist erinevust, mis rikub seda artiklit.

– Euroopa Kohtu hinnang

94 Tuleb märkida, et Üldkohus hindas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 288–291 küsimust, kas 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatises esitatud asjaolud Pozzi Ginori osalemise kohta Michelangelo ühenduse koosolekutel võimaldasid esimese kohtuastme hagejatel oma kaitseõigusi teostada, kuna nad väitsid Üldkohtus, et selles vastuväiteteatises ei esitatud ühtegi üksikasja Michelangelo ühenduse koosolekute raames toimunud väidetava konkurentsivastase tegevuse kohta.

95 Täpsemalt märkis Üldkohus esmalt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 288, et Michelangelo toodetevahelise ühenduse koosolekuid puudutav tabel, mis oli esitatud 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatise punktis 277, tõendas Pozzi Ginori osalemist selle ühenduse koosolekutel, mille käigus leidis aset konkurentsivastane tegevus, ja et seda tegevust puudutavad kirjalikud tõendid sisaldusid selle tabeli joonealustes märkustes. Seejärel märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 289, et komisjoni selgitused Pozzi Ginori osalemise kohta Michelangelo toodetevahelise ühenduse koosolekutel olid küll lühidad, kuid võimaldasid esimese kohtuastme hagejatel täpselt teada saada Pozzi Ginorile ette heidetud tegevusest. Lõpuks märkis Üldkohus samuti vaidlustatud kohtuotsuse punktis 289, et komisjon tõi 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatise punktis 277 välja süüks arvatud tegevuse laadi, selle sageduse, toimumise täpse kuupäeva ja talle saadaolevad tõendid. Ta järeldas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 290, et selles vastuväiteteatises esitatud asjaolud olid piisavad, et esimese kohtuastme hagejad saaks oma kaitseõigusi teostada.

96 Tuleb märkida, et esimese kohtuastme hagejad piirduvad juba Üldkohtus esitatud argumentide kordamisega ja soovivad tegelikult, et Euroopa Kohus hindaks uuesti 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatise laadi. Selline argument tuleb aga tagasi lükata, kuna see on apellatsiooniastmes vastuvõetamatu (vt analoogia alusel kohtuotsus, 12.9.2006, Reynolds Tobacco jt *vs.* komisjon, C-131/03 P, EU:C:2006:541, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).

97 Mis puudutab EIÕK artikli 6 rikkumist käsitleva argumendi vastuvõetavust, siis tuleb märkida, et see argument tugineb eeldusele, et 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatise ebapiisavust puudutav argument on vastuvõetav.

98 Kuna esiteks ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktist 96, et see argument on vastuvõetamatu, ja kuna teiseks ei osunda esimese kohtuastme hagejad sellele, kuidas Üldkohus rikkus EIÕK artiklit 6, vaid üksnes kordavad üldiselt, et 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatise sisu ei vasta selle artikli nõuetele, siis soovivad nad sisuliselt, et Euroopa Kohus asendaks Üldkohtu hinnangu nimetatud vastuväiteteatise piisava laadi kohta enda hinnanguga, ilma et nad tõendaksid, et faktilisi asjaolusid või tõendeid on mingilgi moel moonutatud. Selline argument ei ole aga apellatsiooniastmes vastuvõetav.

99 Seega tuleb esimese väite teine osa vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

100 Kõigist eelnevatest kaalutlustest ilmneb, et vastuapellatsioonkaebuse esimene väide tuleb tagasi lükata kui osaliselt vastuvõetamatu ja osaliselt ainetu.

Teine väide

– Poolte argumendid

101 Oma teise väitega väidavad esimese kohtuastme hagejad, et Üldkohus järeldas, et 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatis on piisav seoses rikkumisega Itaalia keraamikatoodete sektoris, tuginedes põhjendusele, mis on vastuolus põhjendusega, mis esitati paralleelsetes kohtuasjades, ja et ta ei põhjendanud vaidlustatud kohtuotsust selles osas piisavalt. Nad väidavad, et hinnang sellele vastuväiteteatisele seoses Michelangelo ühenduse koosolekutega, mis anti 16. septembri 2013. aasta kohtuotsuses Wabco Europe jt *vs.* komisjon (T-380/10, EU:T:2013:449), on vastolus Üldkohtu hinnanguga vaidlustatud kohtuotsuses. Esimese kohtuastme hagejate sõnul peab vastuväiteteatisel olema identne ulatus kõigi adressaatide suhtes.

102 Igal juhul on Üldkohtu järeldus ebapiisavalt põhjendatud, kuna ei ole võimalik kontrollida, miks vaidlustatud kohtuotsuses 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatise üksikasjalikkusele antud hinnang erineb sellest, mis anti 16. septembri 2013. aasta kohtuotsuses Wabco Europe jt *vs.* komisjon (T-380/10, EU:T:2013:449).

103 Komisjon leiab, 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatise väidetav ebapiisavus – kui see oleks tõendatud – kuuluks kohtutoimiku sisu moonutamise alla, ja kuna esimese kohtuastme hagejad ei ole tõendanud ilmset moonutamist, vaid soovivad, et Euroopa Kohus hindaks uuesti vaidlustatud kohtuotsuse punkti 288, siis on selline argument apellatsiooniastmes vastuvõetamatu.

104 Mis puudutab lisaks esimese kohtuastme hagejate argumenti, et esineb vastuolu vaidlustatud kohtuotsuse ja 16. septembri 2013. aasta kohtuotsuse Wabco Europe jt *vs.* komisjon (T-380/10, EU:T:2013:449) vahel, siis väidab see institutsioon, et Üldkohtul ei ole põhimõtteliselt kohustust põhjendada ühes kohtuasjas tehtud lahendust võrreldes teise kohtuasja lahendusega, isegi kui need puudutavad sama otsust.

105 Igal juhul leiab komisjon, et nendes kahes kohtuasjas käsitleti erinevaid küsimusi, ja seda kahel põhjusel. Esiteks oli 16. septembri 2013. aasta kohtuotsuse Wabco Europe jt *vs*. komisjon (T-380/10, EU:T:2013:449) aluseks olnud asjas küsimus selles, kas vaikimist saab tõlgendada kui konkurentsivastase tegevuse ülestunnistust, mitte aga selles, kas 26. märtsi 2007. aasta vastuväiteteatis oli laadilt piisav. Teiseks ei vaikinud Pozzi Ginori nende väidete osas, mis puudutasid Michelangelo ühenduse koosolekuid Itaalias, samas kui Wabco Europe vaikis ja Üldkohus pidi selle vaikimise ulatust tõlgendama. Komisjon lisab, et mingil juhul ei anna viga, mille Üldkohus potentsiaalselt tegi 16. septembri 2013. aasta kohtuotsuses Wabco Europe jt *vs*. komisjon (T-380/10, EU:T:2013:449), alust laiendada seda viga käesolevale kohtuasjale.

106 Komisjon leiab, et esimese kohtuastme hagejad ei osundanud ühelegi täiendavale tõendile, mille nad oleks esitanud, kui Michelangelo ühenduse koosolekutel aset leidnud „konkurentsivastase tegevuse laadi“ oleks täpsustatud. Selles olukorras on esimese kohtuastme hagejate argumendid oletuslikud ja alusetud, ja kui ka tõendataks õigusnormi rikkumist, ei tooks see kaasa vaidlusaluse otsuse tühistamist Itaalia turu osas.

– Euroopa Kohtu hinnang

107 Euroopa Kohtu praktikast ilmneb, et Üldkohtu kohustus põhjendada oma otsuseid ei saa põhimõtteliselt ulatuda nii kaugele, et ta peaks põhjendama ühes kohtuotsuses tehtud lahendust võrreldes ühe teise kohtuasjaga, mida ta peab lahendama, ehkki see puudutab sama otsust. Sellega seoses on Euroopa Kohus juba otsustanud, et kui otsuse üks adressaat otsustab esitada tühistamishagi, siis käsitleb liidu kohus üksnes teda puudutavaid otsuse osasid. Seevastu otsuse teisi adressaate käsitlevad osad ei puutu liidu kohtu lahendatava vaidluse esemesse, välja arvatud eriliste asjaolude korral (vt kohtuotsus, 11.7.2013, Team Relocations jt *vs*. komisjon, C-444/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:464, punkt 66 ja seal viidatud kohtupraktika).

108 Seetõttu tuleb tagasi lükata esimese kohtuastme hagejate argument, mis käsitleb väidetavat vastuolu vaidlustatud kohtuotsuse ja 16. septembri 2013. aasta kohtuotsuse Wabco Europe jt *vs*. komisjon (T-380/10, EU:T:2013:449) vahel.

109 Sellest järeldub, et vastuapellatsioonkaebuse teine väide tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

110 Järelikult tuleb vastuapellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata jätta.

Menetlus Üldkohtus

111 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu kohaselt tühistab Euroopa Kohus Üldkohtu otsuse, kui apellatsioonkaebus on põhjendatud. Ta võib ise teha asja suhtes lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium lubab, või suunata asja tagasi Üldkohtusse otsustamiseks.

112 Arvestades eelkõige seda, et Üldkohus ei ole tõendeid täielikult hinnanud, ei luba menetlusstaadium asja suhtes otsust teha.

113 Seetõttu tuleb asi suunata tagasi Üldkohtusse.

Kohtukulud

114 Kuna asi tuleb suunata tagasi Üldkohtusse, otsustatakse käesoleva apellatsioonimenetlusega seotud kohtukulude kandmine edaspidi.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. **Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 16. septembri 2013. aasta otsuse Keramag Keramische Werke jt *vs.* komisjon** (T-379/10 ja T-381/10, EU:T:2013:457) **resolutsiooni punktid 1 ja 2**.

2. **Jätta apellatsioonkaebus ülejäänud osas rahuldamata.**

3. **Jätta vastuapellatsioonkaebus rahuldamata.**

4. **Suunata kohtuasi tagasi Euroopa Liidu Üldkohtule seoses Euroopa Liidu Üldkohtu 16. septembri 2013. aasta kohtuotsuse Keramag Keramische Werke jt *vs.* komisjon** (T-379/10 ja T-381/10, EU:T:2013:457) selle osaga, mis käesoleva kohtuotsusega tühistati.

5. **Otsustada kohtukulude kandmine edaspidi.**

Allkirjad